

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1995

Uverejnené: 25.07.1995 Časová verzia predpisu účinná od: 01.04.2002 do: 31.08.2002

152

ZÁKON

NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

z 27. júna 1995

o potravinách

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ

Úvodné ustanovenia

§ 1

Účel a rozsah zákona

(1) Tento zákon ustanovuje podmienky výroby potravín a ostatných požívatin, manipuláciu s nimi a ich uvádzanie do obehu v záujme podpory a ochrany zdravia ľudí a ochrany spotrebiteľa na trhu potravín, ako aj úlohy a organizáciu potravinového dozoru nad ich dodržiavaním (ďalej len „potravinový dozor“).

(2) Tento zákon sa v ustanovenom rozsahu vzťahuje aj na tabakové výrobky.

(3) Ustanovenia osobitných predpisov^{1a)} týkajúce sa výroby potravín, manipulácie s nimi a ich uvádzania do obehu, podmienok výroby a zásobovania pitnou vodou¹⁾ nie sú týmto zákonom dotknuté.

§ 2

Vymedzenie pojmov

(1) Potraviny sú látky určené na to, aby ich ľudia požívali v nezmenenom, upravenom alebo spracovanom stave predovšetkým na výživové účely s výnimkou liekov, omamných látok a psychotropných látok. Potravinami podľa tohto zákona sú aj pochutiny a nápojprídavné látky a látky určené na aromatizáciu, ktoré sú určené na predaj spotrebiteľovi na účel konzumácie. Potravinami podľa tohto zákona nie sú dietetické potraviny na osobitné medicínske účely ustanovené osobitným predpisom.^{1b)}

(2) Biopotraviny sú potraviny vyrobené len zo surovín pochádzajúcich z ekologickej poľnohospodárskej výroby, ktorou sa na účely tohto zákona rozumie taká výroba rastlín, v ktorej sa používajú osobitné oševné postupy, zelené hnojenie, hnojenie organickými hnojivami, mechanické a biologické metódy na ochranu rastlín, ako aj chov zvierat, pre ktoré sa používajú výlučne krmivá pochádzajúce z ekologickej rastlinnej výroby a ktorým sa súčasne venuje osobitná veterinárna starostlivosť.

(3) Potraviny alebo zložky potravín nového typu (ďalej len „potraviny nového typu“) sú potraviny alebo zložky potravín, ktoré sa doteraz významnou mierou v Slovenskej republike na ľudskú

spotrebu nepoužívali. Potraviny nového typu sú:

- a) potraviny pozostávajúce alebo obsahujúce geneticky modifikované organizmy, ich časti, deriváty a metabolity,
- b) potraviny, ktoré boli vyrobené z geneticky modifikovaných organizmov, ale konkrétna potravina ich už neobsahuje,
- c) potraviny s novou alebo úmyselne modifikovanou primárnou molekulárnou štruktúrou,
- d) potraviny pozostávajúce alebo izolované z mikroorganizmov, húb alebo rias,
- e) potraviny pozostávajúce alebo izolované z rastlín alebo zo živočíchov okrem rastlín alebo živočíchov získaných tradičným postupom šľachtenia alebo chovu, alebo rozmnožovania a ktoré sa považujú za zdravotne neškodné,
- f) potraviny vyrobené doteraz nepoužívanými technologickými postupmi, ktoré vedú k významným zmenám v štruktúre potraviny alebo v zložení, ktoré ovplyvňujú ich výživovú hodnotu, metabolizmus alebo tvorbu a v jej dôsledku aj obsah nežiaducich látok.

(4) Kvalita je celkový súhrn záväzne určených vlastností a znakov výrobku, ktoré mu dávajú schopnosť uspokojovať konkrétne potreby spotrebiteľa.

(5) Výživová hodnota (energetická a biologická hodnota) je veličina charakterizujúca podiel potraviny na uspokojení výživových potrieb ľudského organizmu.

(6) Energetická hodnota (využitelná energia) je množstvo energie uvoľnenej z potraviny pri látkovej premene v ľudskom organizme.

(7) Biologická hodnota je obsah živín, výživových faktorov a ich vzájomný pomer v potravine, ktoré zabezpečujú uchovanie a rozvíjanie všetkých fyziologických funkcií v ľudskom organizme.

(8) Zdravotne neškodné potraviny sú potraviny, ktoré sú spôsobilé na ľudskú spotrebu z hygienického hľadiska.

(9) Zdraviu škodlivé potraviny sú potraviny, ktorých zmyslové vlastnosti, chemické zloženie, obsah jedovatých a škodlivých látok, stav mikrobiálnej kontaminácie, skazenosť alebo neznámy pôvod predstavujú možnosť rizika pre zdravie ľudí.

(10) Skazené potraviny sú potraviny, ktorých zmyslové vlastnosti a vnútorné zloženie sa poškodili alebo zhoršili vplyvom chemických, fyzikálnych, biochemických, biologických faktorov a vzájomným pôsobením zložiek potravín alebo ktoré v dôsledku toho vzbudzujú odpor.

(11) Falšované potraviny sú potraviny, ktorých vzhľad, chuť, zloženie alebo iné znaky sa zmenili tak, že sa znížila ich hodnota, a ktoré sa spotrebiteľovi ponúkajú ako plnohodnotné pod zvyčajným názvom alebo iným klamlivým spôsobom.

(13) Zložky potravín sú všetky látky, ktoré sa používajú na výrobu potravín a zostávajú v nich.

(14) Prídavné látky sú také zložky potravín, ktoré sa spravidla nepoužívajú samostatne ako potravina ani ako potravinová prísada a ktoré sa zámerne pridávajú do potravín bez ohľadu na ich výživovú hodnotu z technologických dôvodov pri výrobe, spracúvaní, príprave, ošetrovaní, balení, preprave alebo skladovaní, čím sa samy alebo ich vedľajšie produkty stávajú alebo sa môžu stať súčasťou potraviny alebo inak ovplyvňujú vlastnosti potraviny. Za prídavnú látku sa nepovažujú látky pridávané do potraviny na úpravu výživovej hodnoty, ako sú minerálne látky, stopové prvky, vitamíny a iné.

(15) Kontaminanty sú látky, ktoré sa nepridali do potravín ako prídavné alebo pomocné látky, ale ktoré sú prítomné v potravinách ako dôsledok ich výroby vrátane výroby surovín rastlinného a

živočíšneho pôvodu počas spracúvania, prípravy, ošetrovania, balenia, prepravy alebo skladovania, ako aj z prostredia, čím sa samy alebo ich vedľajšie produkty stali súčasťou potraviny; za kontaminanty sa považujú aj zdraví škodlivé látky, ktoré vznikli činnosťou mikrobov vrátane biotechnológie; za kontaminanty sa nepovažujú cudzie látky, ktoré nie sú prirodzenou súčasťou potravín a možno ich pri laboratórnom skúšaní oddeliť a určiť, živí alebo mŕtvi živočíšni škodcovia a mikroby a parazity.

(16) Manipulovanie je váženie, meranie, plnenie, balenie, označovanie, tlačenie, ohrievanie, skladovanie, uchovávanie, dopravovanie, ako aj vykonávanie ďalších činností, ktoré nemožno považovať za výrobu, uvádzanie do obehu alebo požívanie.

(17) Požívanie je jedenie, pitie, žuvanie, ako aj fajčenie a šnupanie.

(18) Voda sa považuje za potravinu, ak sa používa ako jej zložka pri výrobe alebo ošetrovaní alebo ak sa uvádza do obehu v spotrebiteľskom balení.

(19) Látky určené na aromatizáciu potravín sú látky používané a určené na to, aby po pridaní do potraviny zvýraznili vôňu a chuť potraviny.

(20) Potravinové doplnky sú výživové látky s významným biologickým účinkom, ako sú vitamíny, minerálne látky, aminokyseliny, špecifické masné kyseliny a iné, ktoré sú zámerne pridávané do potraviny v procese výroby.

(21) Potraviny na osobitné výživové účely sú potraviny a výživové doplnky, ktoré sa na základe svojho osobitného zloženia alebo osobitného spôsobu výroby odlišujú od ostatných potravín, sú vhodné na daný účel výživy a zodpovedajú osobitným potrebám výživy určitých skupín obyvateľstva.

(22) Dátum spotreby je dátum ukončujúci dobu použitia potravín, ktoré z mikrobiologického hľadiska podliehajú rýchlej skaze a môžu po krátkom čase predstavovať bezprostredné nebezpečenstvo pre zdravie ľudí.

(23) Dátum minimálnej trvanlivosti potraviny je dátum, do ktorého si potravina pri správnom skladovaní uchováva svoje špecifické vlastnosti.

(24) Výživové tvrdenie je znázornenie, ktoré udáva, naznačuje, že potravina má osobitné výživové vlastnosti vzhľadom na

- a) energetickú hodnotu, ktorú potravina dodáva, dodáva v zníženej miere alebo vo zvýšenej miere alebo nedodáva,
- b) živiny, ktoré potravina obsahuje, prípadne obsahuje vo zvýšenej miere alebo v zníženej miere alebo neobsahuje; informácia o množstve živín alebo kvalite živín nie je výživovým tvrdením.

(25) Klasifikácia jatočne upravených tiel jatočných zvierat je spôsob zaraďovania jatočne upravených tiel jatočných zvierat do príslušných tried kvality podľa ustanovených znakov a charakteristík, ich označenie triedou, kontrola úpravy tiel alebo polovičiek a preberacej hmotnosti v teplom stave v jatočnej úprave.

(26) Potravina neznámeho pôvodu je potravina, pri ktorej nemožno dokladom preukázať jej výrobcu alebo pri dovezenej potravine krajinu pôvodu a jej výrobcu.

(27) Kontrola je akákoľvek inšpekcia, overovací audit, odber vzoriek, laboratórne vyšetrenie alebo analýza, ako aj ďalšie prostriedky na vykonávanie kontroly potravín orgánmi potravinového dozoru.

(28) Špecifický charakter je znak alebo súbor znakov, ktorými sa poľnohospodársky výrobok alebo potravina zreteľne odlišuje od iných obdobných výrobkov alebo potravín patriacich do tej istej kategórie. Výrobok alebo potravina musí byť vyrobená s použitím tradičných surovín alebo musí byť charakterizovaná tradičným zložením alebo spôsobom výroby, alebo spracovaním odrážajúcim tradičný typ výroby alebo spracovania. Za špecifický charakter poľnohospodárskeho výrobku alebo potraviny sa nepovažuje znak spôsobený miestom jeho pôvodu alebo zemepisným pôvodom, alebo výhradne aplikáciou technologickej inovácie.

(29) Osvedčenie špecifického charakteru je uznanie špecifického charakteru poľnohospodárskeho výrobku alebo potraviny.

§ 3 Potravinový kódex

(1) Požiadavky na zdravotnú neškodnosť, hygienu, požiadavky na zloženie a kvalitu potravín, zložky, ako aj technologické postupy používané pri ich výrobe a požiadavky na balenie jednotlivých potravín, ich skupín alebo všetkých potravín, rozsah a spôsob ich označovania, ich skladovanie, prepravu, manipuláciu s nimi a ich obeh, ako aj zásady na odber vzoriek a ich vyšetrenie ustanoví Potravinový kódex Slovenskej republiky (ďalej len „potravinový kódex“).

(2) Požiadavky a postupy podľa odseku 1 ustanovené v potravinovom kódexe je povinný dodržiavať každý, kto potraviny vyrába, manipuluje s nimi a uvádza ich do obehu. Požiadavkami a postupmi ustanovenými v potravinovom kódexe sú povinné spravovať sa pri výkone potravinového dozoru aj jeho orgány (§ 21 ods. 1).

DRUHÁ ČASŤ Potraviny

§ 4

Základné povinnosti pri výrobe potravín, manipulácii s nimi a ich uvádzaní do obehu

(1) Podnikatelia,²⁾ ktorí vyrábajú potraviny, manipulujú s nimi a uvádzajú ich do obehu, sú povinní zabezpečovať podmienky dodržiavania hygieny, požiadavky zdravotnej neškodnosti a kvality vyrábaných potravín a zabezpečovať podmienky a predpoklady, aby potraviny zodpovedali ustanoveniam tohto zákona.

(2) Podnikatelia sú ďalej povinní

- a) zabezpečiť pri vyrábaných potravinách pravidelnú kontrolu nad dodržiavaním požiadaviek na zdravotnú neškodnosť a kvalitu (vlastná kontrola) ustanovených potravinovým kódexom a viesť o tom evidenciu,
- b) používať v prevádzkarnách pitnú vodu; inú vodu možno používať len na základe súhlasu orgánu na ochranu zdravia a ak sa zabezpečí, že nebudú kontaminované výrobky a suroviny,
- c) dodržiavať požiadavky na zdravotnú neškodnosť, čistotu a identitu surovín a látok ustanovených potravinovým kódexom,
- d) viesť evidenciu o vykonanej dezinfekcii, dezinsekcii a deratizácii,
- e) viesť evidenciu o všetkých dodávateľoch a odberateľoch zložiek potravín a potravín,
- f) zabezpečiť, aby zamestnanci, ktorí prichádzajú priamo alebo nepriamo do styku s potravinami, boli poučení a vyškolení o hygiene potravín v rozsahu primeranom pracovným činnostiam, ktoré vykonávajú,
- g) registrovať u orgánov štátnej veterinárnej a potravinovej správy všetky potraviny vyrábané, dovážané a v Slovenskej republike uvádzané na trh.

(3) Podnikatelia sú povinní vykonať všetky potrebné opatrenia, ktorými zabezpečia, aby sa príprava, spracovanie, výroba, balenie, skladovanie, preprava, distribúcia, manipulácia a ponúkание potravín na predaj vykonávali hygienickým spôsobom; na tento účel musia identifikovať pracovné postupy, miesta alebo operácie technologických procesov, ktoré sú kritické pri zabezpečovaní zdravotnej neškodnosti potravín, a musia zabezpečiť vedenie a prehodnocovanie primeraných bezpečnostných postupov na základe zásad ustanovených vo všeobecne záväznom právnom predpise.^{2a)}

(4) Podnikatelia nesmú pri výrobe potravín, manipulácii s nimi a ich uvádzaní do obehu zamestnávať fyzické osoby, ktorým ich zdravotný stav nedovoľuje vykonávať epidemiologicky závažnú činnosť.³⁾

(5) Fyzické osoby zúčastnené na výrobe potravín, manipulácii s nimi a ich uvádzaní do obehu sú povinné

- a) mať v miere zodpovedajúcej ich pracovnému zaradeniu znalosti o výrobe potravín, manipulácii s nimi a ich uvádzaní do obehu a o predpisoch na zabezpečenie zdravotnej neškodnosti a kvality,
- b) dodržiavať zásady osobnej hygieny a hygienické požiadavky na výrobu potravín, manipuláciu s nimi a ich uvádzanie do obehu,
- c) zaobchádzať s potravinami tak, aby sa neporušovala ich zdravotná neškodnosť a kvalita,
- d) absolvovať vstupnú lekársku prehliadku a ďalšie lekárske prehliadky podľa všeobecne záväzného právneho predpisu.³⁾

(6) Podrobnosti o podmienkach na registráciu ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

§ 5

Výroba potravín

(1) Výrobou potravín sa na účely tohto zákona rozumie čistenie, triedenie, upravovanie, opracúvanie alebo spracúvanie surovín, prípadne pridávanie prídavných látok a pomocných látok vrátane balenia a skladovania pri výrobe potravín určených na uvádzanie do obehu.

(2) Ten, kto potraviny vyrába (ďalej len „výrobca potravín“), zodpovedá za ich zdravotnú neškodnosť a kvalitu.

(3) Výrobca potravín je povinný

- a) používať na výrobu potravín len také zložky potravín a technológie, ktoré zodpovedajú zdravotným a kvalitatívnym požiadavkám podľa tohto zákona a ostatným všeobecne záväzným právnym predpisom,⁴⁾
- b) používať na výrobu potravín prídavné látky za podmienok ustanovených všeobecne záväzným právnym predpisom,⁵⁾
- c) viesť evidenciu o všetkých použitých zložkách potravín, polovýrobkoch a hotových výrobkoch,
- d) používať len také stroje a zariadenia, ktoré zabezpečujú hygienu výroby, nespôsobia mikrobiálnu a chemickú kontamináciu spracúvaných potravín nad ustanovenú hranicu,⁶⁾ negatívne neovplyvňujú sensorické vlastnosti potravín a zaručujú kvalitu v priebehu celého výrobného cyklu,
- e) mať spracovaný hygienický režim výroby, dodržiavať ho a viesť o tom evidenciu a zaistiť požiadavky bezpečnosti pri práci,
- f) overovať zdravotnú neškodnosť a kvalitu výrobkov, zabezpečiť, aby vyrobené potraviny zodpovedali právnym predpisom, a viesť o tom evidenciu,

g) vylúčiť pri výrobe potravín styk s látkami ohrozujúcimi ľudské zdravie, úplne oddeliť priestory na výrobu potravín od priestorov, kde sa takéto látky vyrábajú alebo nachádzajú, a nepripustiť narábanie s takýmito látkami pri výrobe potravín.

(4) Potraviny živočíšneho pôvodu možno vyrábať len v prevádzkarni⁶⁾ spĺňajúcej ďalšie podmienky ustanovené potravinovým kódexom. O splnení podmienky vydá príslušný orgán potravinového dozoru (§ 23 ods. 2) prevádzkarni osvedčenie.

(5) Používať zdroje ionizujúceho žiarenia na ožarovanie potravín možno len na základe povolenia Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky. Pridávať rádioaktívne látky pri výrobe potravín je zakázané.

(6) Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) môže po dohode s Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo zdravotníctva“) všeobecne záväzným právnym predpisom ustanoviť, že pri výrobe potravín je použitie niektorých druhov strojov, nástrojov, zariadení alebo technologických postupov povinné, obmedzené alebo zakázané.

§ 6

Ohlasovanie výroby potravín a podmienky ich uvádzania do obehu

(1) Výrobca potravín a ten, kto potraviny ponúka na predaj, predáva alebo ponúka na spotrebu, skladuje, prepravuje na potreby predaja (ďalej len „uvádzanie do obehu“), sú povinní uvedenú činnosť najneskôr v deň jej začatia oznámiť písomne orgánu potravinového dozoru (§ 23) a uviesť miesto, druh vykonávanej činnosti a skupiny výrobkov. Fyzická osoba je ďalej povinná uviesť obchodné meno a trvalý pobyt alebo miesto podnikania a právnická osoba obchodné meno a sídlo. Táto povinnosť sa nevzťahuje na podnikateľov, ktorí sú povinní pred začatím výroby alebo skladovania produktov živočíšneho pôvodu požiadať o vydanie osvedčenia o splnení podmienok podľa osobitného predpisu.⁸⁾

(2) Podnikateľ, ktorý uvádza potraviny do obehu,

a) je povinný ihneď vyradiť z ďalšieho obehu potraviny

1. uvedené v odseku 3,
2. balené do obalov a obalových materiálov, ktoré nezodpovedajú požiadavkám podľa § 8 ods. 2,
3. nedostatočne označené alebo nesprávne označené,
4. nezodpovedajúce požiadavkám na kvalitu a zdravotnú neškodnosť ustanovenú potravinovým kódexom alebo deklarovanú výrobcom,
5. falšované,
6. skazené, vzbudzujúce odpor alebo inak poškodené, deformované, znečistené alebo chemicky alebo mikrobiologicky narušené,

b) môže uvádzať do obehu potraviny

1. nového typu a
2. potraviny určené na osobitné výživové účely len so súhlasom a za podmienok ustanovených rozhodnutím ministerstva zdravotníctva.^{8a)}

(3) Do obehu je zakázané uvádzať potraviny

- a) iné ako zdravotne neškodné,
- b) klamlivo označené alebo ponúkané na spotrebu klamlivým spôsobom,
- c) neznámeho pôvodu,

d) po uplynutom dátume spotreby alebo dátume minimálnej trvanlivosti.

(4) Klamlivým spôsobom ponúkajú potravín na spotrebu je ústna alebo písomná informácia o potravinách oznamovaná predávajúcim spotrebiteľovi, ktorá je nepravdivá, zavádzajúca alebo skresľujúca.

(5) Postupy, ktoré sa musia uplatňovať v rámci systému rýchlej výmeny informácií v prípade vážneho a bezprostredného ohrozenia zdravia a bezpečnosti spotrebiteľov, ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

§ 6a

Klasifikácia tiel jatočných zvierat

(1) Prevádzkovateľ bitúniku,^{8b)} ktorý zabíja jatočné zvieratá, je povinný zabezpečiť klasifikáciu tiel jatočných zvierat, najmä ošípaných, hovädzieho dobytku a oviec.

(2) Klasifikáciu jatočných ošípaných vykonávajú fyzické osoby alebo právnické osoby na základe osvedčenia o odbornej spôsobilosti vydaného ministerstvom. Podrobnosti o klasifikácii jatočných ošípaných a o vydávaní osvedčenia o odbornej spôsobilosti ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

(3) Klasifikáciu jatočného hovädzieho dobytku a oviec vykonávajú fyzické osoby alebo právnické osoby na základe osvedčenia o odbornej spôsobilosti vydaného ministerstvom. Podrobnosti o klasifikácii jatočného hovädzieho dobytku a oviec a o vydávaní osvedčenia o odbornej spôsobilosti ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

(4) Osvedčenie o odbornej spôsobilosti podľa odsekov 2 a 3 sa vydáva fyzickým osobám, ktoré preukážu zdravotnú spôsobilosť, absolvovali stredoškolské vzdelanie alebo vysokoškolské vzdelanie v príslušnom odbore, majú tri roky praxe a úspešne absolvovali odbornú prípravu.

(5) Náklady spojené s klasifikáciou tiel jatočných zvierat hradí rovnakým dielom dodávateľ jatočných zvierat a prevádzkovateľ bitúniku.

§ 7

Dovoz potravín a vývoz potravín

(1) Dovážané potraviny musia zodpovedať požiadavkám ustanoveným týmto zákonom, potravinovým kódexom a osobitnými predpismi.⁴⁾

(2) Dovoz potravín a zložiek na ich výrobu, do ktorých boli pridané rádioaktívne látky, je zakázaný.

(3) Vyvážané potraviny musia zodpovedať požiadavkám tohto zákona, potravinovému kódexu a osobitným predpisom,⁴⁾ ak predpisy a iné právne alebo administratívne postupy v štáte dovozu neustanovujú iné požiadavky.

§ 8

Balenie potravín

(1) Ten, kto balí potraviny v súvislosti s ich výrobou, manipuláciou s nimi alebo ich uvádzaním do obehu, je povinný používať len také obaly a obalové materiály, ktoré pri obvyklom alebo predpísanom spôsobe manipulovania s potravinami nepriaznivo neovplyvňujú ich zdravotnú neškodnosť a kvalitu, chránia ich pred nežiaducimi vonkajšími vplyvmi a vylúčia zámenu potraviny za iný výrobok.

(2) Na balenie potravín možno používať len také obaly a obalové materiály, ktoré zodpovedajú požiadavkám na predmety a materiály prichádzajúce do priameho styku s potravinami.

(3) Potravinový kódex môže ustanoviť povinnosť použitia niektorých obalov pre niektoré potraviny alebo použitie niektorých obalov obmedziť alebo zakázať.

§ 9

Označovanie potravín a klamlivá reklama

(1) Ten, kto vyrába potraviny, manipuluje s nimi alebo ich uvádza do obehu, je povinný ich označiť v štátnom jazyku^{8c)} týmito údajmi:

- a) názvom, pod ktorým sa potravina predáva,
- b) obchodným menom a sídlom výrobcu, baliarne, distribútora alebo dovozcu,
- c) o množstve; pri pevných potravinách nachádzajúcich sa v náleve musí byť okrem celkovej hmotnosti uvedená i hmotnosť pevnej potraviny,
- d) dátumom spotreby, ak ide o druhy potravín podliehajúcich rýchlej skaze z mikrobiologického hľadiska, ako aj o druhy potravín ustanovených potravinovým kódexom,
- e) dátumom minimálnej trvanlivosti,
- f) o osobitnom spôsobe skladovania; ak ide o potraviny, pri ktorých by po otvorení obalu spotrebiteľom došlo k rýchlemu poškodeniu kvality alebo zdravotnej neškodnosti, uvedú sa konkrétne podmienky na uchovanie po otvorení obalu u spotrebiteľa, prípadne lehota spotreby potraviny,
- g) návodom na použitie v prípade, ak by jeho neuvedenie mohlo spôsobiť nesprávne použitie alebo prípravu potraviny,
- h) o určení potraviny na osobitné výživové účely alebo osobitné použitie,
- i) zoznamom jednotlivých zložiek,
- j) o množstve určitých zložiek alebo kategórií zložiek,
- k) o ošetrovaní potraviny alebo jej zložiek ožiarovaním,
- l) o výživovej hodnote pri potravinách, na obaloch ktorých je uvedené výživové tvrdenie,
- m) o možnosti nepriaznivého vplyvu na zdravie ľudí,
- n) o skutočnom množstve etanolu vyjadrenom v percentách objemu, ak ide o nápoje s množstvom etanolu viac ako 1,2 percenta objemu,
- o) o pôvode alebo mieste pôvodu v prípade, ak by neuvedenie tejto informácie mohlo viesť spotrebiteľa do omylu, ak potravinový kódex neustanovuje inak.

(2) Potravinový kódex ustanoví povinnosť označovať niektoré potraviny okrem údajov uvedených v odseku 1 aj ďalšími údajmi.

(3) Za klamlivé označenie podľa osobitného predpisu⁹⁾ sa pri označovaní potravín uvádzaných do obehu považuje také označenie, ktoré

- a) uvádza spotrebiteľa do omylu, a to najmä
 1. z hľadiska vlastností potraviny, najmä pokiaľ ide o charakter, identitu, vlastnosti, zloženie, množstvo, trvanlivosť, pôvod alebo miesto pôvodu, spôsob výroby alebo spracovania,
 2. prisudzovaním takých vlastností alebo účinkov potraviny, ktoré jej neprislúchajú,
 3. naznačením, že potravina má osobitné vlastnosti, pričom tieto vlastnosti majú v skutočnosti všetky podobné potraviny,

b) pripisuje potravinu preventívne, liečebné alebo hojivé vlastnosti alebo na takéto vlastnosti odkazuje s výnimkou prírodných liečivých vôd a potravín určených na osobitné výživové účely, ustanovených potravinovým kódexom a tieto vlastnosti nemá.

(4) Ustanovenie odseku 3 sa vzťahuje aj na prezentáciu potravín, a to najmä na ich tvar, vzhľad alebo balenie, použité obalové materiály, spôsob ich aranžovania, vystavovania a reklamu.

(5) Medzinárodný symbol „e“ pri označení množstva potravinu možno uviesť na obale len vtedy, ak sú splnené podmienky ustanovené v osobitnom predpise.^{9a)}

(6) Potraviny nového typu sa na spotrebiteľskom obale označujú podľa odseku 1. Ďalej sa na obale označí

- a) zloženie, výživová hodnota alebo výživové účinky a určenie použitia v prípade, že sa potraviny nového typu určitou vlastnosťou odlišujú od bežnej potraviny rovnakého názvu,
- b) prítomnosť látky, ktorú bežná potravina neobsahuje a ktorá môže mať vplyv na zdravie niektorých skupín spotrebiteľov,
- c) údaj, že potravina obsahuje geneticky modifikované organizmy, ich časti, deriváty a metabolity alebo ich produkty, ak tak ustanovuje potravinový kódex,
- d) prítomnosť novej látky, ktorá sa nevyskytuje v bežnej potravine.

§ 10

Skladovanie potravín

(1) Ten, kto skladuje potraviny a zložky na ich výrobu, je povinný

- a) zabezpečiť skladovanie len v takých priestoroch a za takých podmienok, aby sa zachovala ich zdravotná neškodnosť, kvalita a biologická hodnota potravín a surovín na ich výrobu,
- b) zabezpečiť čistotu skladovacích priestorov a manipulačného zariadenia a vykonávanie dezinfekcie, dezinsekcie a deratizácie podľa všeobecne záväzných právnych predpisov,
- c) kontrolovať skladované potraviny a zložky a ukladať ich spôsobom, ktorý umožní bezpečné vykonávanie ich kontroly, manipulácie s nimi, včasné zistenie zdraviu škodlivých potravín, potravín po dátume spotreby a po dátume minimálnej trvanlivosti a ich vyradenie z obehu a oddelené uloženie a zreteľné označenie výrobkov na iný než pôvodný účel,
- d) zabezpečiť oddelené skladovanie nezlučiteľných druhov výrobkov vzájomne ovplyvňujúcich zdravotnú neškodnosť a kvalitu; nezlučiteľnosť jednotlivých druhov výrobkov pri skladovaní ustanoví potravinový kódex,
- e) uchovávať rýchlo sa kaziace potraviny trvale schladené a zmrazené potraviny uchovávať trvale zmrazené, a to pri skladovacích teplotách ustanovených potravinovým kódexom,
- f) dodržiavať ďalšie podmienky skladovania určené výrobcom.

(2) Potraviny a zložky potravín možno skladovať len v prevádzkarni⁶⁾ spĺňajúcej ďalšie podmienky ustanovené potravinovým kódexom.

§ 11

Preprava potravín

Ten, kto prepravuje potraviny a zložky na ich výrobu, je povinný

- a) zabezpečiť prepravu potravín a zložiek na ich výrobu v spôsobilých a vhodne vybavených dopravných a paletizačných prostriedkoch takým spôsobom, aby sa zachovala ich zdravotná neškodnosť a kvalita,
- b) dbať na čistotu dopravných a paletizačných prostriedkov a vykonávať ich dezinfekciu,

- c) používať pri preprave len také dopravné a paletizačné prostriedky, ktorých steny a ostatné časti, ktoré prichádzajú do styku s potravinami, sú z nekorodujúceho materiálu a ani inak negatívne neovplyvňujú zdravotnú neškodnosť alebo kvalitu potravín a sú hladké, ľahko čistiteľné a dezinfikovateľné,
- d) zabezpečiť účinnú ochranu prepravovaných potravín pred hlodavcami, vtákmi, hmyzom, prachom a iným znečistením a prepravovať ich za takých podmienok, aby sa v priebehu prepravy nezvýšila alebo neznížila ich teplota, ktorá by mohla negatívne ovplyvniť zdravotnú neškodnosť a kvalitu potravín.

§ 12

Predaj potravín

(1) Ten, kto predáva potraviny,

- a) zodpovedá za zdravotnú neškodnosť a kvalitu predávaných potravín,
- b) je povinný zabezpečiť hygienu predaja, najmä vykonávať sústavné upratovanie, čistenie všetkého zariadenia používaného pri predaji, dezinfekciu, a v prípade potreby vykonanie dezinfekcie a deratizácie podľa všeobecne záväzných právnych predpisov,
- c) je povinný zabezpečiť označenie, oddelené umiestnenie a predaj potravín na iný než pôvodný účel a takýto predaj zreteľne vyznačiť,
- d) je povinný nebalené potraviny, ak to ich povaha vyžaduje, zabalíť do funkčne vhodného a zdravotne neškodného obalového materiálu a pri manipulácii s nimi používať čisté pomôcky a náradie,
- e) nesmie meniť, odstraňovať a zakrývať údaje uvedené výrobcom na spotrebiteľskom balení,
- f) nesmie spoločne predávať nezlučiteľné druhy výrobkov vzájomne ovplyvňujúce zdravotnú neškodnosť a kvalitu potravín,
- g) nesmie predávať potraviny po uplynutí dátumu spotreby a dátumu minimálnej trvanlivosti,
- h) je povinný potraviny určené na osobitné výživové účely a potraviny nového typu uvádzať do obehu len balené,
- i) je povinný vzhľadom na povahu potraviny primerane skrátiť dátum minimálnej trvanlivosti alebo dátum spotreby uvedenej na obale potraviny, ak bola rozbalená na účel predaja jednotlivých častí, a ustanoviť podmienky ich ďalšieho uchovania tak, aby nedošlo k zhoršeniu kvality a zdravotnej neškodnosti potraviny,
- j) je povinný zabezpečiť, aby pri predaji a preprave potravín bol k dispozícii doklad o pôvode tovaru,
- k) je povinný zabezpečiť pri ponuke na predaj a predaji potraviny uvádzané výživové tvrdenie a uvedenú výživovú hodnotu umiestniť na výveske na viditeľnom mieste v blízkosti vystavenej potraviny, ak už nie je uvedená na obale výrobcom potraviny,
- l) je povinný uchovávať potraviny a suroviny pri teplotách ustanovených potravinovým kódexom alebo deklarovaných výrobcom.

(2) Ten, kto ponúka na predaj alebo predáva potraviny zabalené mimo prevádzky výrobcu a bez prítomnosti spotrebiteľa, je povinný označiť potravinu týmito údajmi:

- a) obchodným menom právnickej osoby a jej sídlom, ktorá potravinu zabalila,
- b) názvom potraviny, pod ktorým sa uvádza do obehu,
- c) údajom o množstve výrobku (objeme plnenia, hmotnosti),
- d) údajmi uvedenými v § 9 ods. 1 písm. d) alebo e) a písm. f) a m),
- e) triedou kvality, ak tak ustanovuje potravinový kódex.

(3) Rozsah výživového tvrdenia, spôsob uvádzania výživovej hodnoty a spôsob jej výpočtu ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

TRETIA ČASŤ

Tabakové výrobky

§ 13

Tabakové výrobky sú výrobky vyrobené z tabakovej suroviny alebo z technologicky upraveného tabaku, ktoré sú určené na fajčenie, žuvanie a šnupanie.

§ 14

(1) Zakazuje sa

- a) používať pri výrobe tabakových výrobkov iné suroviny, ako je tabak a látky, ktoré sú od prírody vlastné tabaku, prídavné či iné látky, ako sú povolené,
- b) používať pri obehu tabakových výrobkov názvy, údaje, vonkajšie úpravy, zobrazenia a iné informácie, ktorými sa vyvoláva dojem, že používanie neškodí zdraviu alebo je vhodné na priaznivé ovplyvňovanie funkcií tela, výkonnosti, pohody, alebo vzhľadom na ich stvárnenie je vhodné na to, aby podnecovalo k fajčeniu.

(2) Výrobca tabakových výrobkov je povinný zabezpečiť, aby na obale, v ktorom sa tieto uvádzajú do obehu, bol vyznačený obsah nikotínu, kondenzátu a upozornenie, že fajčenie škodí zdraviu.

Kozmetické prostriedky

§ 17

Na tabakové výrobky sa nevzťahujú ustanovenia § 9 ods. 1 písm. e), i) a j). Ustanovenia § 3 až 12 sa vzťahujú na tabakové výrobky primerane, pričom sa na tabakové výrobky nevzťahujú ustanovenia, ktoré upravujú podmienky zdravotnej neškodnosti.

ŠTVRTÁ ČASŤ

Úlohy orgánov potravinového dozoru

§ 18

(1) Potravinový dozor vykonávajú orgány štátnej správy oprávnené dozerať, či právnické osoby a fyzické osoby dodržiavajú podmienky a plnia povinnosti a opatrenia ustanovené týmto zákonom a potravinovým kódexom upravujúcim výrobu potravín a tabakových výrobkov, manipuláciu s nimi a ich uvádzanie do obehu pri potravinárskych prídavných látkach, vitamínoch, minerálnych soliach, stopových prvkoch a ďalších prídavných látkach, ktoré sú určené na predaj, vrátane požiadaviek na materiály a zariadenia prichádzajúce do styku s potravinami v záujme ochrany zdravia, zistenia statočnosti pri predaji a ochrany záujmov spotrebiteľov vrátane ich informovanosti (označenie výrobkov).

(2) Kontrolou (potravinovým dozorom) podľa odseku 1 sa overuje zhoda s požiadavkami ustanovenými týmto zákonom a potravinovým kódexom v oblastiach a na účel uvedený v odseku 1. Výkon kontroly nad potravinami sa uplatňuje nezávisle od osobitných predpisov.⁴⁾ Neuplatňuje sa pri metrologickej kontrole a metrologickom dozore.^{9b)}

§ 19

(1) Potravinový dozor sa vykonáva

- a) nad výrobou potravín a tabakových výrobkov, manipuláciou s nimi, ich uvádzaním do obehu a nad ich dovozom a vývozom z hľadiska ich zdravotnej neškodnosti a kvality, pričom požiadavka zdravotnej neškodnosti sa nevzťahuje na tabakové výrobky,
- b) nad dodržiavaním podmienok zdravotnej spôsobilosti podľa hygienických predpisov určujúcich požiadavky na osobnú hygienu a hygienu osôb priamo alebo nepriamo zúčastnených na výrobe potravín, manipulácii s nimi a ich uvádzaní do obehu,
- c) nad dodržiavaním zákazu klamlivej reklamy potravín a tabakových výrobkov.

(2) Orgány potravinového dozoru (§ 23) vedú evidenciu oznámení podľa § 6 ods. 1 týkajúcich sa prevádzok, nad činnosťou ktorých vykonávajú dozor.

(3) Orgány potravinového dozoru vykonávajú inšpekcie

- a) pravidelne alebo pri podozrení z neplnenia podmienok a požiadaviek tohto zákona a potravinového kódexu,
- b) spravidla bez predchádzajúceho ohlásenia,
- c) s použitím prostriedkov primeraných sledovanému cieľu,
- d) na všetkých stupňoch výrobného procesu, prepravy, pri dovoze, manipulácii, skladovania, dopravy, pri distribúcii a v obchode, pričom orgán potravinového dozoru zväží pri každej inšpekcii, ktorý zo stupňov si vyberie na účel uskutočnenia kontroly.

(4) Orgány potravinového dozoru pri výkone kontroly plánované vyšetrenia vykonávajú v súlade s podmienkami uvedenými v odseku 1 písm. b), odsekoch 5 až 7 a § 20 v jednej alebo vo viacerých činnostiach, ktorými sú

- a) inšpekcia,
- b) odber vzoriek a ich analýza,
- c) kontrola hygieny zamestnancov,
- d) previerka písomností a dokumentov,
- e) kontrola dodržiavania zásad správnej výrobnéj praxe a vnútorného kontrolného systému a dosahované výsledky.

(5) Inšpekcii podliehajú

- a) pozemky, stavby, výrobné priestory, kancelárske a ostatné priestory, zariadenia a ich okolie, dopravné prostriedky, stroje a materiály a všetky ostatné predmety používané v jednotlivých stupňoch uvedených v odseku 3 písm. d),
- b) suroviny, prídavné látky, technologické pomocné látky a iné výrobky používané pri príprave a výrobe potravín,
- c) polotovary,
- d) hotové výrobky,
- e) materiály a predmety, ktoré prichádzajú do styku s potravinami,
- f) čistiace, dezinfekčné prostriedky, prostriedky na údržbu, práca s nimi a pesticídy,
- g) postupy používané pri príprave a ošetrovaní potravín,
- h) označovanie potravín,

i) metódy používané na konzerváciu.

(6) Zamestnanci orgánu potravinového dozoru sú pri výkone inšpekcie oprávnení

- a) vyžadovať súčinnosť kontrolovaných právnických osôb a fyzických osôb potrebnú na riadny výkon kontroly,
- b) odčítať údaje z meracích prístrojov umiestnených v prevádzkarni,
- c) prekontrolovať výsledky merania prístrojov umiestnených v prevádzkarni vlastnými meracími prístrojmi.

(7) Zamestnanci orgánu potravinového dozoru vykonávajú hygienickú kontrolu podľa odseku 4 písm. c) u tých osôb, ktoré pri výkone svojej činnosti priamo alebo nepriamo prichádzajú do styku s látkami a výrobkami uvedenými v odseku 5 písm. b) až f); tým nie je dotknutá povinnosť lekárskeho vyšetrenia.

(8) Orgány potravinového dozoru v rozsahu svojej pôsobnosti na základe zistení pri výkone dozoru

- a) zakázať výrobu výrobkov, manipuláciu s výrobkami alebo obeh výrobkov, ktoré odporujú tomuto zákonu a potravinovému kódexu, pri preukázaní zdravotnej škodlivosti a nevhodnosti na ľudskú spotrebu na mieste znehodnotia alebo vydajú príkaz na zneškodnenie podľa osobitného predpisu,¹⁰⁾
- b) zakázať používanie prístrojov a zariadení negatívne ovplyvňujúcich zdravotnú neškodnosť a kvalitu potravín,
- c) podávajú okresnému úradu¹¹⁾ podnety na zrušenie živnostenského oprávnenia alebo pozastavenie prevádzkovania živnosti,
- d) rozhodnú o dočasnom zákaze uvádzania potravín do obehu na obdobie potrebné na vykonanie potrebných kontrol a analýz, ak existuje podozrenie, že výrobky sú škodlivé,
- e) zakázať umiestniť na trh výrobky, pri ktorých sa potvrdila ich škodlivosť podľa písmena d); v prípade, ak sú už v predaji, vydajú príkaz na ich stiahnutie,
- f) rozhodnú o uzatvorení celej prevádzky alebo jej časti na potrebné obdobie, ak sa pri výkone kontroly zistí také porušovanie zákona a potravinového kódexu, ktoré môže mať za následok riziko pre zdravotnú neškodnosť potravín; pri určovaní rizika pre zdravotnú neškodnosť potravín sa prihliada na povahu potravín, spôsob, akým sa s nimi zaobchádza, balenie a na akýkoľvek postup, ktorému je potravina vystavená, skôr než sa dostane spotrebiteľovi, a na podmienky, ktorým je potravina vystavená pri predaji alebo skladovaní.

§ 20

(1) Pracovníci orgánov potravinového dozoru sú pri plnení úloh oprávnení

- a) vstupovať do priestorov, v ktorých sa potraviny, tabakové výrobky a kozmetické prostriedky vyrábajú, manipuluje sa s nimi alebo sa uvádzajú do obehu,
- b) požadovať od právnických osôb a fyzických osôb vysvetlenie, informácie, údaje, doklady a iné písomnosti potrebné na výkon kontroly a nazeráť do nich; ak sú tieto súčasťou obchodného tajomstva, sú pracovníci orgánu potravinového dozoru povinní o týchto skutočnostiach zachovávať mlčanlivosť,¹²⁾
- c) odoberať vzorky výrobkov uvedených v § 19 ods. 5 písm. b) až f) na vyšetrenie a posúdenie v nevyhnutnom množstve a rozsahu, pričom nie je dotknuté právo kontrolovaného subjektu požiadať o zapečatenie súbežnej vzorky.

- d) vydávať na základe rozborov vzoriek výrobkov posudky, rozhodovať o ich použiteľnosti v prípadoch, ak výrobok nezodpovedá tomuto zákonu alebo potravinovému kódexu,
- e) podľa povahy zistených nedostatkov ukladať rozhodnutím odstránenie nedostatkov zistených kontrolou a ich príčin.

(2) Orgán potravinového dozoru neposkytuje náhradu za odobraté vzorky. Ak sa na základe rozboru zistí, že výrobok nezodpovedá požiadavkám tohto zákona alebo predpisom vydaným na jeho vykonanie, kontrolovaný subjekt je povinný uhradiť náklady spojené s odberom vzorky a jej rozborom.

(3) Pracovníci orgánov potravinového dozoru sa pri výkone dozornej činnosti preukazujú služobným preukazom alebo poverovacím dokladom.

PIATA ČASŤ

Organizácia potravinového dozoru

§ 21

(1) Pôsobnosť vo veciach potravinového dozoru podľa tohto zákona vykonávajú

- a) ministerstvo a ministerstvo zdravotníctva,
- b) orgány na ochranu zdravia,¹³⁾
- c) Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky (ďalej len „štátna veterinárna a potravinová správa“),¹⁴⁾
- d) krajské veterinárne a potravinové správy,¹⁴⁾
- e) regionálne veterinárne a potravinové správy.¹⁴⁾

(2) Potravinový dozor v ozbrojených silách vykonáva Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, v Policajnom zbore Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky a v Zbore väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky.

§ 22

(1) Ministerstvo a ministerstvo zdravotníctva ako ústredné orgány štátnej správy na úseku potravinového dozoru v rozsahu svojej pôsobnosti¹⁷⁾

- a) dozerajú na výkon štátnej správy uskutočňovaný orgánmi potravinového dozoru,
- b) poverujú štátne laboratória výkonom odberov a rozborov vzoriek výrobkov surovín alebo ich zložiek podľa tohto zákona.

(2) Podrobnosti o požiadavkách na kvalifikáciu a na odbornú spôsobilosť a ďalšie vzdelávanie osôb vykonávajúcich potravinový dozor ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo v spolupráci s ministerstvom zdravotníctva.

(3) Na zabezpečenie úloh podľa odseku 1 ministerstvo s ministerstvom zdravotníctva

- a) zjednocuje postupy na výkon potravinového dozoru a zabezpečenie vzájomnej informovanosti o výsledkoch kontroly,
- b) spolupracuje pri plnení potravinovej bezpečnosti, pri zisťovaní príčin poškodenia alebo ohrozenia zdravia a zamedzenia šírenia nákazlivých ochorení alebo iného poškodenia zdravia z potravín.¹³⁾

§ 23

(1) Orgány štátnej veterinárnej a potravinovej správy uvedené v § 21 ods. 1 písm. c) až e) vykonávajú potravinový dozor nad výrobou, manipuláciou a uvádzaním do obehu

- a) potravín živočíšneho pôvodu okrem poskytovania služieb spoločného stravovania a potravín uvedených v odseku 3 písm. a), b) a d),
- b) potravín rastlinného pôvodu vrátane čerstvého ovocia, čerstvej zeleniny a zemiakov a ostatných poľnohospodárskych výrobkov (v poľnohospodárskej prvovýrobe po zbere úrody), nápojov vrátane potravín s niektorými zložkami živočíšneho pôvodu (zmiešaný pôvod), okrem poskytovania služieb spoločného stravovania a potravín uvedených v odseku 3 písm. a), b) a d),
- c) tabakových výrobkov.

(2) Orgány štátnej veterinárnej a potravinovej správy uvedené v odseku 1 vykonávajú dozor nad klasifikáciou tiel jatočných zvierat.

(3) Orgány na ochranu zdravia¹³⁾ vykonávajú potravinový dozor

- a) nad epidemiologicky rizikovými činnosťami výroby, manipuláciou a uvádzaním do obehu, ak ide o potraviny určené na osobitné výživové účely, ako aj detskú výživu, dojčenskú výživu, lahôdky, cukrárske výrobky, zmrzlinu a vodu,
- b) nad výrobou potravín nového typu, manipuláciou s nimi a ich uvádzaním do obehu,
- c) nad uvádzaním potravín do obehu z hľadiska zdravotnej neškodnosti,
- d) nad výrobou potravín, dovozom potravín, vývozom potravín, manipuláciou s nimi a uvádzaním do obehu z hľadiska používania zdrojov ionizujúceho žiarenia na ožarovanie potravín a pridávania rádioaktívnych látok do potravín.

(4) Orgány potravinového dozoru v rozsahu svojej pôsobnosti vydávajú záväzné pokyny, ukladajú opatrenia a pokuty a prerokávajú priestupky, ktoré zistia pri výkone potravinového dozoru.

(5) Orgány potravinového dozoru pri plnení svojich úloh navzájom spolupracujú a v mieste svojej pôsobnosti spolupracujú s územne príslušnými orgánmi miestnej štátnej správy.¹⁹⁾

(6) Orgánmi potravinového dozoru sú aj štátne zdravotné ústavy²⁰⁾ v rozsahu ustanovenom osobitným predpisom.²¹⁾

§ 25

(1) Skúšanie vzoriek výrobkov odobraných podľa § 19 ods. 4 písm. b) vykonávajú laboratória poverené ministerstvom a ministerstvom zdravotníctva. Ich spôsobilosť na vykonávanie skúšania výrobkov sa preukazuje osvedčením o akreditácii.^{21a)}

(2) Metódy skúšania a spôsob odberu a prípravy kontrolných vzoriek na účel zisťovania zdravotnej neškodnosti a kvality ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo v spolupráci s ministerstvom zdravotníctva.

(3) Výkon potravinového dozoru môžu vykonávať len kvalifikovaní a odborne spôsobilí zamestnanci. Podrobnosti o požiadavkách na kvalifikáciu a odbornú spôsobilosť a ďalšie vzdelávanie zamestnancov vykonávajúcich potravinový dozor ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

§ 26

(1) Ak obec alebo obvodný úrad¹⁹⁾ zistí porušenie povinností ustanovených v tomto zákone, bezodkladne to oznámi príslušnému orgánu potravinového dozoru. Obdobne postupujú aj orgány Slovenskej obchodnej inšpekcie pri vykonávaní kontroly podľa osobitného predpisu.²²⁾

(2) Obec pri vydávaní trhových poriadkov podľa osobitného predpisu²³⁾ spolupracuje s príslušným orgánom potravinového dozoru.

§ 27

Združenia spotrebiteľov, výrobcov a distribútorov potravín²⁴⁾ môžu podávať orgánom potravinového dozoru podnety vo veciach ochrany zdravia pred ohrozením nekvalitnými a zdraviu škodlivými potravinami, ako aj spolupracovať pri tvorbe právnych predpisov vzťahujúcich sa na túto oblasť.

ŠIESTA ČASŤ**Pokuty****§ 28**

(1) Podnikateľovi²⁾ môže orgán potravinového dozoru uložiť pokutu do 500 000 Sk, ak tento v rozpore s týmto zákonom

- a) vyrába, uvádza do obehu neoznačené alebo nesprávne označené, potraviny použiteľné na iný než pôvodný účel, ak sa táto okolnosť neoznámila spotrebiteľovi,
- b) uvádza do obehu potraviny, ktorým sa pripisujú iné vlastnosti, než výrobok má,
- c) uvádza do obehu nedostatočne zabalené potraviny, tabakové výrobky a kozmetické prostriedky alebo manipuluje s nimi s cieľom získať peňažný príjem,
- d) nevykonáva sústavnú kontrolu podmienok skladovania a nezabezpečuje kontrolu podľa § 4 ods. 2 písm. a),
- e) používa zložky potravín, ktoré nezodpovedajú kvalitatívnym požiadavkám,
- f) porušuje zákaz klamlivého označenia alebo klamlivej reklamy potravín a kozmetických prostriedkov,
- g) sťažuje alebo marí výkon potravinového dozoru tým, že pracovníkom orgánu potravinového dozoru bráni vykonávať činnosti uvedené v § 19 a, § 20 ods. 1 alebo v určenej lehote nevykoná nimi uložené opatrenia, alebo nedodržiava záväzné pokyny orgánov potravinového dozoru.
- h) nezabezpečuje školenie o hygiene potravín,
- i) nevedie evidenciu o dodávateľoch a odberateľoch zložiek potravín a potravín,
- j) nevedie evidenciu o vykonanej dezinfekcii, dezinfekcii a deratizácii.

(2) Podnikateľovi²⁾ môže orgán potravinového dozoru uložiť pokutu do 1 000 000 Sk, ak tento v rozpore s týmto zákonom

- a) vyrába alebo uvádza do obehu potraviny, tabakové výrobky, kozmetické prostriedky zdraviu škodlivé, falšované, po uplynutí dátumu spotreby a dátumu minimálnej trvanlivosti, nepovolene ožiarené, balené do zdraviu škodlivých obalov a obalových materiálov, ako aj výrobky, ktorých začatie výroby a predaja sa neohlásilo výrobky neznámeho pôvodu, klamlivo označené alebo ponúkané na spotrebu klamlivým spôsobom, skazené, vzbudzujúce opdor alebo inak poškodené deformované, znečistené alebo chemicky alebo mikrobiologicky narušené a potraviny

neschválené orgánom na ochranu zdravia [§ 6 ods. 2 písm. b)], pričom tabakových výrobkov sa netýka podmienka zdravotnej neškodnosti,

- b) používa zložky alebo technológie, ktoré nezodpovedajú zdravotným požiadavkám,
- c) používa nepovolené prídavné látky v potravinách a nepovolené látky pri výrobe tabakových výrobkov a kozmetických prostriedkov,
- d) neskladuje potraviny tak, aby sa zachovala ich zdravotná neškodnosť, kvalita a biologická hodnota.
- e) nezabezpečuje výrobu potravín a ich uvádzanie do obehu hygienickým spôsobom.

(3) Podnikateľovi,²⁾ ktorý sa opakovane dopustí konania uvedeného v odseku 1 alebo 2, orgán potravinového dozoru okrem uloženia pokuty rozhodne podľa § 19 ods. 8 písm. f).

(4) Pri určení výšky pokuty sa prihliada na závažnosť, trvanie, mieru zavinenia, následky protiprávneho konania a na to, či ide o opakované protiprávne konanie.

(5) Pokutu možno uložiť do jedného roka odo dňa, keď orgán potravinového dozoru zistil porušenie povinností, najneskôr však do troch rokov odo dňa, keď došlo k porušeniu povinností.

(6) Pokuty ukladané pri výkone potravinového dozoru orgánmi uvedenými v § 23 sú príjmami štátneho rozpočtu.

(7) Na konanie o uložení pokuty sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní, ak tento zákon neustanovuje inak.

(8) Ak bol podnikateľ³⁾ za konanie uvedené v odseku 1 alebo 2 postihnutý podľa iného predpisu, nemôže mu orgán potravinového dozoru uložiť pokutu podľa tohto zákona.

§ 29

(1) Priestupku podľa tohto zákona sa dopustí fyzická osoba, ktorá

- a) sťažuje alebo marí výkon potravinového dozoru tým, že zamestnancom orgánu potravinového dozoru bráni vykonávať činnosti uvedené v § 20 ods. 1 alebo v určenej lehote nevykoná nimi uložené opatrenia,
- b) nespĺňa podmienky zdravotnej spôsobilosti, porušuje zásady osobnej hygieny a hygieny výroby, skladovania, dopravy a predaja.

(2) Za priestupky uvedené v odseku 1 orgán potravinového dozoru môže uložiť pokutu do 5 000 Sk. Ak sa fyzická osoba dopustí priestupku opakovane, možno jej uložiť pokutu do 10 000 Sk.

(3) Na konanie o priestupkoch sa vzťahujú ustanovenia osobitného predpisu.²⁶⁾

SIEDMA ČASŤ

Spoločné, prechodné a záverečné ustanovenia

§ 30

(1) Potravinový kódex vydá ministerstvo s ministerstvom zdravotníctva ako všeobecne záväzný právny predpis.

(2) Podrobnosti o niektorých požadovaných charakteristikách alebo postupoch z technickej špecifikácie výrobku²⁷⁾ ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

§ 31

(1) Na potravinový dozor podľa tohto zákona sa nevzťahujú ustanovenia osobitného predpisu,¹⁴⁾ ak sa vykonáva podľa § 23 ods. 1 tohto zákona.

(2) Na konanie podľa tohto zákona sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.^{27a)}

(3) Odvolanie podané proti rozhodnutiu orgánov potravinového dozoru nemá odkladný účinok.

§ 31a

(1) Označovať potraviny podľa doterajších právnych predpisov po účinnosti tohto zákona okrem § 9 ods. 6 písm. c) možno do 31. decembra 2003.

(2) Uvádzať potraviny do obehu patriace do kategórie „potraviny na osobitné výživové účely“ po účinnosti tohto zákona možno do 31. decembra 2002 len so súhlasom ministerstva zdravotníctva.

§ 31b

Zrušujú sa:

1. zákon Slovenskej národnej rady č. 70/1986 Zb. o Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej inšpekcii v znení zákona č. 271/1991 Zb. a zákona č. 264/1999 Z. z.,
2. vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 36/1997 Z. z. o ohlasovaní výroby potravín, tabakových výrobkov a kozmetických prostriedkov a o podmienkach ich uvádzania do obehu v znení vyhlášky č. 112/1997 Z. z., vyhlášky č. 369/1997 Z. z. a vyhlášky č. 27/2001 Z. z.,
3. vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 112/1997 Z. z., ktorou sa ustanovujú sídla a územná pôsobnosť krajských inšpektorátov Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej inšpekcie a ktorou sa mení vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 36/1997 Z. z. o ohlasovaní výroby potravín, tabakových výrobkov a kozmetických prostriedkov a o podmienkach ich uvádzania do obehu.

§ 32

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januárom 1996 okrem § 9 ods. 1, ktorý nadobúda účinnosť 1. júlom 1996.

Michal Kováč v. r.

Ivan Gašparovič v. r.

Vladimír Mečiar v. r.

1) § 13c zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 272/1994 Z. z. o ochrane zdravia ľudí v znení neskorších predpisov.

1a) Napríklad zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov, zákon č. 264/1999 Z. z. o technických požiadavkách na výrobky a o posudzovaní zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 436/2001 Z. z., zákon č. 337/1998 Z. z. o veterinárnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých ďalších zákonov v znení zákona č. 70/2000 Z. z., zákon č. 142/2000 Z. z. o metrológii a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov, zákon č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 274/1993 Z. z. o vymedzení pôsobnosti orgánov vo veciach ochrany spotrebiteľa v znení zákona č. 310/1999 Z. z., zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 272/1994 Z. z. v znení neskorších predpisov.

1b) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 277/1994 Z. z. o zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov.

2) § 2 ods. 2 Obchodného zákonníka.

2a) § 256 až 261 výnosu Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky a Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky z 20. mája 1996 č. 981/1996-100, ktorým sa vydáva prvá časť a prvá, druhá a tretia hlava druhej časti Potravinového kódexu Slovenskej republiky (oznámenie č. 195/1996 Z. z.) v znení výnosu Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky a Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky zo 16. decembra 1997 č. 557/1998-100 (oznámenie č. 284/1998 Z. z.).

3) Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 79/1997 Z. z. o opatreniach na predchádzanie prenosným ochoreniam v znení vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 54/2000 Z. z.

4) Napríklad zákon č. 337/1998 Z. z., zákon č. 272/1994 Z. z.

5) Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 2/1994 Z. z., ktorou sa ustanovujú hygienické požiadavky na cudzorodé látky v požívatinách.

6) § 17 zákona č. 455/1991 Zb. v znení neskorších predpisov.

7) § 15 ods. 5 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 272/1994 Z. z.

8) § 29 a 30 zákona č. 337/1998 Z. z.

8a) § 27 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 272/1994 Z. z.

8b) § 29 a 36 zákona č. 337/1998 Z. z.

8c) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 270/1995 Z. z. o štátnom jazyku Slovenskej republiky.

9) § 45 a 46 Obchodného zákonníka.

9a) Vyhláška Úradu pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky č. 207/2000 Z. z. o označenom spotrebiteľskom balení.

9b) Zákon č. 142/2000 Z. z.

10) Zákon č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

11) § 58 ods. 2 písm. a) zákona č. 455/1991 Zb. v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 132/1994 Z. z.

12) § 51 Obchodného zákonníka.

13) § 18 ods. 1 písm. b), c) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 272/1994 Z. z.

14) Zákon č. 337/1998 Z. z.

15) Zákon Slovenskej národnej rady č. 70/1986 Zb. v znení neskorších predpisov.

16) Zákon č. 30/1968 Zb. v znení neskorších predpisov.

17) Zákon Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

- 18) § 90 písm. a) vyhlášky Federálneho ministerstva poľnohospodárstva a výživy č. 121/1987 Zb.
- 19) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 222/1996 Z. z.
- 20) § 22 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 272/1994 Z. z.
- 21) § 22 ods. 2, § 25 a 26 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 272/1994 Z. z.
- 21a) § 26 zákona č. 264/1999 Z. z.
- 22) § 4, 6 a 7 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 274/1993 Z. z.
- 23) § 7 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 274/1993 Z. z.
- 24) Napríklad zákon č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov, zákon Slovenskej národnej rady č. 30/1992 Zb. o Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komore.
- 26) Zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.
- 27) § 2 písm. f) zákona č. 264/1999 Z. z.
- 27a) Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.

Upozornenie: Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.